

51**ZARZĄDZENIE PREZESA WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO**

z dnia 29 stycznia 1970 r.

w sprawie ustalania kryteriów zagrożenia wybuchem pyłu węglowego w podziemnych zakładach górniczych.

Na podstawie § 109 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1969 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz. U. Nr 24, poz. 176) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie ustala kryteria oceny zagrożeń wybuchem pyłu węglowego, klasy tego zagrożenia oraz zasady i sposób zaliczania pokładów węgla lub ich części do poszczególnych klas zagrożenia w podziemnych zakładach górniczych.

§ 2. W rozumieniu zarządzenia:

- 1) pyłem węglowym są ziarna węgla przechodzące przez sito o wymiarach oczka równym 1×1 mm,
- 2) pokładem węgla zagrożonym wybuchem pyłu węglowego jest pokład, w którym na obszarze górniczym zakładu górniczego stwierdzono zawartość części lotnych w węglu wyższą niż 12% w bezwodnej, bezpopiołowej substancji węglowej,
- 3) pył węglowy pochodzący z pokładu zagrożonego wybuchem pyłu węglowego jest bezpieczny, jeżeli zawiera:
 - a) części niepalne stałe pochodzenia naturalnego w ilości co najmniej: 70% w polach niemietanowych lub 80% w polach metanowych albo
 - b) wodę wolną pochodzenia naturalnego w ilości uniemożliwiającej przenoszenie wybuchu i pozbawiającej pył węglowy całkowicie lotności,
- 4) pyłem węglowym niebezpiecznym jest pył nie odpowiadający warunkom określonym w pkt 3.

§ 3. 1. Ustala się dwie strefy zagrożenia wybuchem pyłu węglowego.

2. Strefa I obejmuje wyrobiska górnicze znajdujące się w zasięgu do 300 m w polach niemietanowych albo do 500 m w polach metanowych od miejsca możliwego zapoczątkowania wybuchu pyłu węglowego.

3. Strefa II obejmuje wszystkie wyrobiska górnicze poza zasięgiem strefy I.

4. Za miejsca możliwego zapoczątkowania wybuchu uznaje się:

- 1) miejsca wykonywania robót strzałowych,
- 2) miejsca stwierdzonych nagromadzeń metanu w ilości 1% i powyżej,
- 3) czynne pola pożarowe,
- 4) wyrobiska o nachyleniu powyżej 10° z czynnym przewozem kołowym, w których znajdują się kable elektryczne i inne elektryczne przewody energetyczne.

§ 4. 1. Pokłady węgla lub ich części zagrożone wybuchem pyłu węglowego oraz wyrobiska górnicze dzieli się na klasy A i B zagrożenia pyłowego.

2. Do klasy A zagrożenia pyłowego zalicza się pokłady węgla lub ich części oraz wyrobiska górnicze, w których:

- 1) nie występuje niebezpieczny pył węglowy lub
- 2) w strefie I nie ma odcinków wyrobisk dłuższych niż 30 m z niebezpiecznym pyłem węglowym.

3. Do klasy B zagrożenia pyłowego zalicza się pokłady węgla lub ich części oraz wyrobiska górnicze, w których:

- 1) występuje niebezpieczny pył węglowy lub
- 2) w strefie I są odcinki wyrobisk z niebezpiecznym pyłem węglowym dłuższe niż 30 m.

§ 5. 1. Badania pokładu węgla lub jego części pod względem zagrożenia wybuchem pyłu węglowego powinny być przeprowadzane niezwłocznie po udostępnieniu pokładu i wykonaniu wyrobisk górniczych w stopniu umożliwiającym przeprowadzenie pomiarów i badań.

2. Do czasu zaliczenia przez okręgowy urząd górniczy pokładu węgla lub jego części oraz wyrobisk górniczych do odpowiedniej klasy zagrożenia pyłowego obowiązują zasady ustalone dla klasy B zagrożenia pyłowego.

§ 6. 1. Okręgowy urząd górniczy dokonuje zaliczenia pokładów węgla oraz wyrobisk górniczych do odpowiednich klas zagrożenia pyłowego na wniosek kierownika ruchu zakładu górniczego.

2. Okręgowy urząd górniczy może nakazać złożenie w oznaczonym terminie wniosku, o którym mowa w ust. 1.

3. Przepisy ust. 1 i 2 mają odpowiednie zastosowanie w razie zmiany zaliczenia do poszczególnych klas zagrożenia.

§ 7. Wniosek, o którym mowa w § 6, powinien zawierać uzasadnienie propozycji zaliczenia pokładu, jego części oraz wyrobisk górniczych do określonej klasy zagrożenia, a w szczególności:

- 1) charakterystykę pokładu lub jego części z uwzględnieniem zagrożenia metanowego,
- 2) opis czynników, mających związek z zagrożeniem wybuchem pyłu węglowego,
- 3) określenie stosowanych zabezpieczeń przed wybuchem pyłu węglowego,
- 4) wyniki pomiarów i ewentualnych badań,
- 5) oznaczenie proponowanej klasy zagrożenia pyłowego.

§ 8. 1. W stosunku do pokładów węgla lub ich części zaliczonych przed dniem wejścia w życie zarządzenia na podstawie dotychczasowych przepisów do odpowiednich klas zagrożenia pyłowego — wnioski, o których mowa w § 6, powinny być złożone do okręgowych urzędów górniczych w terminie nie przekraczającym trzech miesięcy od dnia wejścia w życie zarządzenia.

2. Zaliczeń pokładów węgla lub ich części oraz wyrobisk górniczych do odpowiednich klas zagrożenia pyłowego na podstawie przepisów zarządzenia okręgowe urzędy górnicze powinny dokonać w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie zarządzenia.

3. Do czasu dokonania zaliczeń określonych w ust. 2 obowiązują dotychczasowe zaliczenia i rygory z nimi związane.

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego: E. Grabowski